

Szerkesztőségi iroda:

Rimaszombat, Rimasor 25. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény — és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fo-
gadtnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyilttér-
és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos petitsor tér-
fogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1884. nov. 8.

Az iparos osztály reformálása, — különös a kisebb városokban, — hol az egyes munkakörök és pályák közötti különbség még szembetűnőbb égető kérdéssé vált s tudva azt, hogy az ipar, kereskedelem és földmívelés közvetlen forrásai a nemzeti és társadalmi élet anyagi erejének, ez osztálynak képesség, képzettség és műveltség szempontjából nagy horderejű fel-emelése nem kis fontosságú, létkérdéssé lőn.

S hogy e magasztos célt minél közvetlenebbül érthessük el, tetemes áldozatokat hoznak egyesek és testületek az iparos tanulók kiképzésére; feláldoznak magukat itt-ott nagyon is csekély díjért egyes tanférfiak, hogy azon — valóban separált, a képzettségnek és műveltségnek nagyobbbrészt alig legalsó fokán álló elemekből, melyek az iparos tanulókat alkotják, — egy társadalmilag művelt, szakképzett osztályt neveljenek.

Hogy e tekintetben a törvény sokat követel, különösen a tanítóktól, elég az alsófokú iparos iskola tervére egy futó pillantást vetnünk.

Az iparosnak manapság, hogy hasznos és művelt tagja lehessen a társadalomnak, nem elég pusztán a mesterségnek így vagy úgy, de haladást alig tanúsító elsajátítása, mert ekkor szemben a kifejlett gyár-
iparral, csak tengődni fog; haem még a szellemi képzettség azon fokára is el kell jutnia, hogy a többi társadalmunkat alkotó, ugynevezett középosztálylyal ne csak versenyre kelhessen, hanem azzal ki is állja a versenyt.

Ez feladta az 1884-ik év július hó 23-án 27,496. szám alatt kiadott iskolai szervezetnek.

Hogy ebben sok minden el van mondva s részletezve, azon ismeretből, mely manapság megkivántatik a társadalmi műveltség szempontjából, azt minden iparos tudja; de hogy mily óriási feladat vár ezeknek megkedveltetése és betanítása körül a tanítókra, azt csak az tudja, ki ezeknek működését figyelemmel kíséri.

Kis városban ugyanis iparosaink legnagyobb része — tisztelet a kivételeknek — nem azt nézi, hogy

bir-e egyik másik gyermek elegendő szellemi előkészülettel arra nézve, hogy a legtöbbnyire szülői által választott iparágat a kívánt három év alatt elsajátíthassa, hanem arra tekint, hogy erős testalkattal bir-e, s képes leend-e más, az iparág elsajátításához éppen nem tartozó teendőket elvégezni a munkaidőn kívül.

Ezért fogadták az esti iparos oktatás eszméjét iparosaink legnagyobb részben ellenszenvvel, mert ez által az iparos tanulóknak az esti órákon nem veheték hasznát, s a helyett, hogy saját osztályuk jövőjének érdekében az esti ipariskolát tanulóikkal megkedveltetni s ez által a tanítók működését megkönnyíteni segítették volna a multban és segítenének ma is, a tapasztalatlan gyermekek előtt, — kik között nem egy van, ki az iskola elől menekült az iparos pályára — úgy tüntetik fel ez intézkedést, mint nyűgöt, melyre semminemű szükség nincs.

Ezért van annyi mulasztás mindenütt, — dacára a törvény kívánalmainak — különösen ott, hol az előjárókban nincs meg a kellő erély.

E mellett van még egy, mi az egész intézményt részben illuszióssá, s a tanító működését — ha benne meg van is a szakképzettség és jóakarát — hatástalanná teszi. Ez az, hogy legtöbb szüle, kinek iparos tanuló fia van, alig várja, hogy gyermeke segedde legyen, tekintet nélkül arra, hogy megvan-e benne a kellő szakismeret, bir-e azaz egyes, éppen az iparosoknak szükséges tudományokból a kellő ismerettel, megállhatja-e helyét a társadalomban idővel mint művelt ember?

És ha megfontoljuk, hogy némely iparos, csak azért, hogy tanulóját az iskola látogatásától felmentse s így a tanórák alatt is hasznát vehesse, idő előtt felszabadítja, mi által a törvény világosan kijátszatik s a felművelt iparosok száma a törvény legszebb intentionja dacára napról-napra szaporodik.

Igaz, hogy ezen segít részben az iparszabadságot — mely sok kárt okozott éppen a szakképzett iparosoknak, — korlátozó újabb törvény, de az is csak akkor válik áldásossá, ha kellőképpen ellenőriztetik. Ezt pedig csak akkor érhetjük el, ha ki lesz

mondva az, hogy csak az lehet iparos segédde, ki azon iparágat, melyre lépett, tökéletes elsajátítása mellett az ipariskola tantárgyaiból legalább annyi ismerettel bir, melyek művelt embernek szükségesek, erkölcsi magaviselete kifogástalan, szorgalmul pedig a kellő mértéket megüti.

Hogy pedig az iskola-hatóságot s a törvényt pusztá ideiglenes haszonlesésből kijátszani ne lehessen, az iparos tanuló s mestere között kötött szerződés eredeti példányban az iparhatóságnál teendő le, s az ezekben foglalt feltételek teljesítése után is csak akkor szabadíttassék fel az iparos tanuló, ha a kellő képességet elméletben és gyakorlatban egyiránt elérte.

Igaz, hogy így évről-évre bizonyos perczent elfog sikkadni, de legalább a durva s kontár elem az egészséges iparos osztályt bemoeskolni nem fogja.

Egy iparos.

Milyen legyen a férj?

Korunk egyik legveszedelmesebb tünete, mely a nőtlenség tal nagy számában talál kifejezést, egyike azon társadalmi betegségeknek, melyek nemcsak erkölcsi, de nemzetiségi szempontból is orvosolandók volnának.

E czél a milyen nemes, ép oly nagyszabású tevékenységet igényel, s nem is hiszem, hogy egyes egyének, bármily hatalmas tollal rendelkezik, sikerülne más, mint — hogy hasonlattal éljek — a napszámosnak, ki homokot visz az építő kezek alá.

Ha ilyen törekvés vezette azt, ki e lapok közelebbi számba „Milyen legyen a nő?” czimű közleményt írta, szívesen üdvözlöm, s habár — fájdalom — ujat nem mondott, tény, hogy a nők neveltetésének mai felületessége is helyet talál a nőtlenség okai között.

Azonban legyünk igazságosak.

Mindenek előtt be kell ismerni, hogy ama ferdeségek, melyek a női körökben — ugyszólván — divatszervé lettek, éppen nem általánosak, legalább nem annyira, hogy tiszteletreméltó gyakori kivételekkel is ne találkozhatnánk — — — ha akarnók, — másrészt pedig — csak legyen bátorságunk bevallani — nagyon is igaz, hogy

„A nők erényeiben semmi érdemük, de hibáikban nagyrésztük van a férfiaknak.”

Tagadhatlan, a bíróságok előtt halom számra, naponként fokozott mérvben szaporodó váloperek elég alkalmasak arra, hogy a nősléstől tartózkodó férfiakat igazolják — — — látszólag.

myrthuszai és aloei kétszerte becsesebbek itt, mert tudjuk, hogy minden talpalat föld a futóhomoktól van elhódítva. Az utak s az egész park szokatlanul jó karban vannak tartva. Követve a tömeg irányát, kigyózó uton kellemes és nem hosszú séta után a Pacific Ocean fodros tükre világít felénk. A hely a városiak kedvelt kiránduló helye.

A part főenyét a széltől felvert hullámok nyaldossák, távolabb a védett helyeken jámbor nyárspolgárok társasága ürti sörös üvegeit, a tengerből kinyuló sziklákon esetlen tengeri kutyák feketelő csapatát élvezi a napfényt, csinálva akkora zajt, mi tulhaladja a hullámok moraját.

A horizont szélén kifeszített vitorlakkal sietnek felénk a hosszú ut után megnyugodni China vagy Japán áruival meg-
rakott bárkák és hajók.

A hely érdekes kétségkívül, de a parton nincs egyetlen fa, nincs egyetlen magára lakház sem s ez sokat levon érdemből, bár a san-franciskóiak szemében kétségkívül nincs párja a világon.

Itt még, dacára az utóbbi évek bámulatos haladásának, sokat lehet és kell tenni. Portlandból San-Franciskóig két és fél napig tart az ut s ez elég hosszú idő alatt, bár közel haladtunk a partokhoz, nem érintettünk csak egyetlen állomást, a fa és haláról híres Astoriát.

Feltűnt néha egy pár hangzatos nevű városka, vagyis inkább falu a fenyővel benőtt, vagy sziklakkal övezett tengerparton, mindezek azonban kicsi telepek s kereskedelmi jelentőséggel ma még nem bírnak. Fognak-e valaha ki tudni megmondani, A Csendes Ocean sima tükre néha vizsugarak törnek fölfelé, sokszor több helyen is egyszerre, az a czethalak által kilövelt víz. Ez állatok itt elemükben s otthon érzik magukat, olykor közel jönnek a hajóhoz látni a hullámokból kiemelkedő sötétlő testüket, aztán egy hatalmas csattanással visszamerülnek hideg otthonjukba újra.

Különben esendes minden, csak a tengerbe nyuló sziklákról világít esténként az őrűz, vagy szől a ködkürt harsány száva. California gyümölcsei kitünők s Európából behozott magvakról természetbe jobbak amazoknál. Legtöbb esetben igen jó

T Á R C Z A.

Csak azt tudom. . . .

Csak azt tudom, hogy nyílt a rózsza,
Virágos volt liget, berek,
Mikor kertet lombos árnyában
Ismét találkozám veled.

Csak azt tudom: zsongott a bogár,
A lepke meg libegve szállt,
Mikor felénk, remegő szívvél
Hallám ajkad bucsu szavát.

Csak azt tudom, hogy boldog voltál,
Bár köny borítá szép szemed,
Mert már ekkor minden virágszál
Sötét jövőre szólott neked — —

Csak azt tudom: hervadt a rózsza,
A fecske meg elköltözék . . .
Aztán néma, őrlő fájdalom
Szaggatta fel szived sebet.

Csak azt tudom: zörgött a haraszt;
Mcsoly nem ült szép ajkadon,
És hogy komoly, mogorva férjet
Vezetél liljom karodon.

Csak azt tudom: arezod halvány volt,
Mikor utószor láttalak,
És hogy fájón sóhajva sirtál
Névtelen, titkos bú miatt!

Paál Gyula.

Uti rajz.

(Vége.)

San-Franciskó, 1884. szept. 30.

Érdekes vonás látni az amerikaiakat tűz esetén. Léven ezek nagyon gyakoriak, a tűzoltókra nagy a gond s ezek rendszeren jól is értik feladatukat, a jeladás után pár perczre már működnek az emberek s a gőzfeeskendők hatalmas sugarakban öntik a vizet.

Egyébiránt mindenfelé a legnagyobb hidegvér. Portlandban létemkor a szemben fekvő, mint hirdette magát „tűzmentes“ hotel égett porrá. A mi hoteleinkbe azonban — bár minden perczben kigyulhatott — folyton érkeztek a vendégek s szivarra gyujtva nézték a tüzet. A butorokat megmenteni kinek sem jutott eszébe, az egész inkább egy érdekes látvány mint közveszély színezetével bírt. Pedig a házak nagy része faépítmény, fából van a járda s a mi gránitkoezkaik helyét a szekéruton is fakoezkek foglalják el. Nem esoda aztán, ha lehetségesek oly tűzek, hol egy több százezer lakossal bíró város, mint Chicago, 24 óra alatt szőszert porrá ég.

San-Franciskónak középülete alig van. A nagy arányokban kezdett városháza befejezetlenül áll s ha nevezetes épületek után tudakozódunk, a s.-friscoi polgár rendszeren büszkén mutat hoteleire, melyek „elsők a világon“, az egyik a „Palace Hotel.“ került állítólag több mint 7 millió frtba, a másik a „Baldian.“ alig volt ousőbb amannál. Nekem azonban minden fényük és ragyogásuk mellett sem tetszenek e hat-hét emeletes óriás épületek s különösen nagy szegénységi bizonyítványnak látszik, ha egy ekkora városban nincs egyéb nevezetes épület, mint egy-két hotel.

Az a földnyelv, melyen San-Francisco fekszik, nem éppen széles és felülve a „Market Street“-nek sodronykötéllal vont egyik közuti kocsijára, rövid félóra alatt künn vagyunk a zajos utazókból s elérjük a város büszkeségét a „Golden Gate Park“-ot. — A környező kopár s homokhalmok közt végtelenül jó hatással van e kis oázisunk, zöld pázsitja, fenyőfái,

Vegyük a házasságot csak erkölcsi oldaláról.

Ha a családi életben felmerül, válságra készítő okokat keressük, úgy találjuk, hogy tíz esetben kilencszer a férj az, ki rideggé, elviselhetetlenné tette házassági viszonyát. És nem is lehet másképpen. A nő a gyengébb fél, ki tevékenységének korlátolt körében támaszra utalva, ritka esetben határozhatja el magát a szakításra még akkor is, midőn helyzete már válságossá lett; — s ha valódi szerelem vezette férje karjaiba, inkább vértanuságra kész, hogysem önként elhagyja családi tűzhelyét. A kivételekről e részben ellenkező, de sőt megközelítő arányra sem lehet következtetni.

A házias élet kezdeményezője mindenesetre a férfi. Tehát első sorban az ő kötelessége nejjével szemben olyan viszonyt tartani fenn, mely az eskü által csak állandósított, de nem megváltoztatott folytatása a szerelem korszakának. Ez a boldog házias élet titka.

Es különös, csak a legkritikább esetek közé tartozik, hogy az ifjú férj — az ugynevezett „mézes” heteken túl is — ugyan azon gyöngéd figyelemmel igyekezzék betölteni neje világát, mint az esküvő előtt, holott ez az egyetlen eszköz, mely nemcsak a szerető szívének vágyait betölteni, de még az érdek által kötött frigyét is kiegyéltetővé tenni alkalmas.

Pedig ezen fordul meg a családi élet minden boldogsága. Mert mi a nő hozománya? Szerelme, jó akarat. — Szeretni férjét mindenben, ami körülötte van, hogy menyországgá tegye számára környezetét, s büszke és boldog, ha ebben férje figyelemmel kíséri, de szerencsétlennek érzi magát, ha magára marad.

A nő, bármennyit tanult is leánykorában, keveset tud arra, hogy az élet különböző viszonyaiban mindig helyesen alkalmazkodhassék. E részben kell, hogy a férj gyöngédséggel vezesse be nejét azon gyakorlati ismeretekbe, melyek nélkül magatartásában, sőt beszédében is, folytonos zavaroknak lenne kitéve. És ehhez határozott jellem kell. Lássa, tapasztalja a nő, hogy férjét meggyőződés vezeti, ki bátor a veszélyben, kitartó a küzdelemben, igazságos az emberek és tetteik megítélésében; az ilyen férjnek örömmel engedelmeskedik a nő, s annál szívesebben idomul eszményűek megtestesítőjéhez.

Egészen helytelen azon férfiak nézete, kik a nő munkakörét csak egy főzőkanállal akarják megvonni. E felfogást már a „feleség” szó fogalma sem engedi meg. Szükség, hogy a nő előtt férjének élete, mint kristály tiszta forrás, feltárja kincsait, sőt a kavicsokat is. A nő még fájdalmi között is boldog és tud boldogítani, ha tudja, hogy férje terheinek felviselheti. — Tehát legyen a férfi nejjével szemben őszinte és nyílt. Avassa be mindazon magánügyeibe, melyek a ház körébe tartoznak. Egyáltalán pedig ne hagyja nejét tudatlanságban a férj semmiféle olyan foglalkozásra nézve, melynek akár hivatásból, akár szórakozásból részese lett. De viszont ne kisinyelje a nő munkakörének egyetlen tárgyát sem, mert tudnia kell, hogy azokban nyer kifejezést a házi nő összes életcélja. Különösen a gyermeknevelés körül legyen az anyának folytonosan segítségére. Vegre pedig legyen a férj, a menyinyben élethivatása engedi — otthonias, mert a férj is elveszti neje bizalmát, ha családi körétől gyakran és hosszasan távol marad és — — — jaj a férjnek, ki nejét elhanyagolja.

Való, hogy az igazi férj eme tulajdonságai szokatlannak — — — a mai időben, de hát a nők e okai ennek? Lehet-e esodálni, ha akkor, midőn a férfiak, különösen az ifjabb nemzedék, legnagyobb részénél majdnem sivar életnézeteket hallunk, rideg közönyösséget tapasztalunk minden iránt, ami nem szórakozás, de magasabb ezüldözék; esoda-e akkor, ha a női körökben is gyakoribbá válik a törekvés külsőségekkel kápráztatni, s ritkábbá a vágy: bensőséggel hódítani.

A női jellem fordeseiben rendszeren a férfiak hibái tükröződnek vissza. A fényezés, a hirtelenség vágya az estélyek, bálok iránti rajongás legfőbb oka az, mert a férfiak maguk is a külsőségek után kapkodnak, s követendő példának azt fogadják el, ki néhány ezer forintot, mondjuk összes vagyonát „urasan” elverve, néhány „pufogatást”, „karezolást” hősiesen kiállva, elagott-ifjúságát mint erkölcsbírót fejezi be.

De térjenek csak vissza a nemes egyszerűséghez, keressék csak a nőben nem mindég az élvek forrását, de az élet a férfii hivatás nemesebb célját, — egy szóval igyekezzenek a férfiak is nemcsak látszani, de valóban értékesíteni erejüket, s látni fogják, hogy a nők is felemelkednek valódi hivatásuk magaslatára. † †

asztali szőlőt is termel, bora azonban daczára mindennek ép azon tulajdonságokkal nem bír, melyek a szőlő nedvét a mi szemünkben borrá teszik. Californián kívül csak Ohióban esinálnak bort, de ez még alábbvaló a californiainál is. Nem esoda hát, ha az amerikai ebédhez is rendszeren vizet, tejet, vagy théat iszik s nem nagy kedvelője a sörnek sem, levén sok esetben az is rossz. E helyett nagyobb a luxus az ételek tekintetében. San-Franciscóban egymást érik az elegansnál-elegansabb étkező helyiségek, votisserie-k, osztrigás boltok, s a mit az itálnál meggazdálkodott, azt siet ételre elkölteni a nagy köztársaság tömött erszényű fia. Miután pedig meg van írva, hogy véges minden földi dolog, nemcsak levelem, hanem az én amerikai kóborlásom is vége felé közeledik. San-Franciscónál már egy sem mehetnék tovább. Megfordulok tehát s még utbaejtve az Unió néhány érdekesebb városát és vidékét, gyors léptekkel szándékozom haladni kiinduló pontom, a keleti államok metropolisza New-York felé s ha az ég kedvez, még októberben bucsut mondok Amerikának.

Daczára a nagy távolságnak s az élet viszonylagos drágaságának, Amerikában utazni olyanoknak, kik nem annyira élvezni, mint tanulni ohajtanak, nagyon ajánlható. Látni e roppant területeket, melyeket ugyszólván egy csapással hódít meg a civilizációnak az amerikai serény keze, ez ötven milliónyi népet, mely Európa minden zugából ide gyűlt s igyekezik mind jó polgára lenni új honának, látni a keleti államok iparát, nyugat mezőgazdaságát s összehasonlításokat tenni az itteni s az óvilág állapotai között, állig lehet valaki, ki mindezekből tanulságot s okulást ne vonhatna le.

Az egyesült államok haladása az anyagi téren bámulatosan gyors volt, más irányokban sokkal lassabb, sőt nem lenne nehéz felsorolni oly jelenségeket, melyek határozott hanyatlást és corruptiót mutatnak. Mindez azonban nem tartozik s nem is férne be e szűk keretbe, mely az igénytelen sorok köré van vonva. Talán majd otthon, ha a régiéket nem zavarják újabb s élénkebb benyomások, ha tul leszünk az izgalmasok, melyekkel az utazás elmaradhatlanul jár, tán akkor fog nyilni alkalom számot adni erről is.

Dr. Bernát István.

Megívó.

A gömörmezei ált. tanító-egylet választmánya, folyó hó 19-én (szerdán) délutáni 2 órakor, a nagy-rözei polgári-iskola tanteremében gyűlést tart, melyre az egylet tisztviselőit és a választmány tagjait hivatalos tisztelettel meghívom.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Alakulás és az egyleti teendők felosztása.
2. A Rimaszécs városában tartott közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és határozatainak végrehajtása.
3. Egyéb egyleti ügyek és indítványok.

Nagy-Rözei, 1884. november hó 5-én.

Röczy István, egyleti elnök.

A közönség köréből.*)

Egy ember betegsége.

Ne gondolja senki, hogy valami ragadós nyavalya unalmas leírásával fogom az olvasó türelmét kockáztára tenni, a kolera hála istennek jóformán elmúlt s szavahihető tudósok állítása szerint végredeleltünk megírását még elhalasztatjuk legalább tavaszig. A testi betegségekre tehát e cikkemben — spongyát dobok. Tárgyam a léleknek egy eddig agyanhallgatott betegsége: a titkos irigység.

Deliquensem is van reá, de nevét nem tudom s ez szerencsése az ipsének, mert . . . de jobb ezt elhallgatni.

Volt egyszer egy rozmarin szál. A rozmarin nem olyan mint a ficus, — nem virágházi növény, az alea, virág-hautevolé, mely csak bizonyos időszakokban gyönyörködési nyílásával a szemlélőt, hanem valóságos népies virág, a pásztorok botaniciájának elitéje a szó szoros értelmében mind az, a mit e szó kifejez: rozmarin. Természetes, hogy sok irigye akadt, kifogásolták így is, amugy is s eleinte titokban, azután nyíltan törekedtek megbuktatására.

A szegény rozmarin csak türte virágtársainak áskálódását, mert hisz mit is tehetett volna ellenő a maga gyöngéségében? Azt hitte, hogy majd csak eszökre térnek s szerény-sége által megszeldítheti haragjukat.

Csalódott.

Minél nemesebb volt irántuk, annál erősebb oppositót fejtettek ki megbuktatására. És megbuktatták. A csalán megcsipegette, a bojtortján köntösebe akadt, a számtörvis kritizálta és ócsárolta, de mindannyi között legveszedelmesebb volt a komló, mely a szomszéd kert palánkján átkandikálva kikémlelte a szegény rozmarin titkait s egy védtelen pillanatban érdes indakarjaival átfoná, behálózta s ékes szirmainak pompáját irigy lombjaival elzárta a világ elől.

Szegény Döméné! Lám, lám a te játékdoból is való lett. Ki hitte volna, hogy azért a plasztikus alakításért melylyel annyi nézőt gyönyörködtetél, ruhádat sárral dobálják meg! Ki hitte volna, hogy annyi önfeláldozó buzgóság jutalma irigység legyen!

Szegény Döméné! szegény rozmarin!

Ne hidd, hogy a csalán csipése, a számtörvis kritikája okozta legnagyobb fájdalmadat, ők csupán áldozatai a rezedák és ószirozás irigységeinek, bérencz claquenörök, kik ellened tapsoltak; nyomorult piszögök, kiknek jutalma egy kis rezedallat s egy fonnyadt mosoly az őszi róza részéről.

Legnagyobb ellenséged a csuszó-mászó komló, mely behálózott. Sejtjed-e ki ő?

Egyik legundokabb betegsége a léleknek az alárez-alatti bujkálás. Nagy városban, hol ezer meg ezer szem tekinthet valakire s mindenik más indulatot sejt kebelében, nem esodálkozhatni, ha akadnak alárezban bujkolódók; de itt közöttünk, hol mindnyájan évtizedek óta ismerjük egymást annyira, hogy jóformán azt is tudjuk, mi fő a másik konyháján naponként; valóban megrendítő eset, mikor egy mikroskopikus bacillus akad, melytől nem óvakodhatunk! Nem tudjuk mikor furakodik jó hirtelünkbe s bár közöttünk él, meghalunk, mielőtt ismérnök!

De mi indított engem e philippikára? mi célja van soraimeknek?

Kis városiak vagyunk: irányadónk a főváros. Nem tartatunk napi lapot, mert annak szellemi és anyagi táplálékot bajosan adhatnánk; kénytelenek vagyunk tehát saját, minket érdeklő híreinket is Budapestről tudni meg. És mi történik? Az érdekes tudósítások halommal jönnek: X. kisasszonyt eljegyezte Y. ur (pedig nem igaz), ezen s ezen a bálon jelen voltak . . . (itt egy qualificalhatatlan névsor következik, melyben az író tollát tiszteletlenség vezette); azután egy műkedvelői előadás kritikája kerül szőnyegre, melynek írója szőnyűgorombaságról tanuskodik. Midőn egészen sértő modorban ott hallgat a hol beszélnie kellene s ott beszél a hol legnagyobb dicséretet a hallgatás.

Egüdelmet kérek, a fővárosi hírlapoknak e tudósítója, ki alárez alatt bujkálva intézi támadásait, midőn valótlán állításával igyekszik a világ szemébe port hinteni, a szó szoros értelmében — neveletlen ember.

De nem foglalkozom többé vele — úgy sem érdemes rá — csupán ez ember betegsége akartam felhívni jó ízlésű közönségünk figyelmet.

Cincinnati.

Hirek és vegyesek.

Sulyos csapás érte közelünket gróf Lónyay Menyhért a magyar tudományos akademia elnöke s Horváth Cyril, kegyesrendi áldozár halálával. Majdnem egy időben haltak el; amaz, mint kormányférfi, de különösen mint pénzügyi szervező tehetség, — egykor m. miniszter, — ez, mint a bölcsészettudományok a budapesti egyetemen tanára, hagyott maga után sok időre betölthetetlen helyet. Utóbbinak elévülhetetlen érdeme — irodalmi működésén kívül — az, hogy a magyar nemzeti szellemet — még a kényuralom válságos napjaiban is, — folytonosan ápolni és fejleszteni törekedett; ily szellemben műcelte szaktudományát is; Horváth Cyril 60 évig szolgálta az

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

egyházat, s 50 évig volt tagja az akademiának, mely épen e hó 8-án készült legrégebb, fárdatlan munkatársát érdemeihez méltóan megünnepelni; — de ez örömet az agg tudós, a magyar bölcsész, már nem érhetette meg; 80-ik évén tul egy sobajtásban, fájdalom és halálvivódás nélkül lehelte kiserető lelkét, mely egy félszázadon tul igyekezett maga körül termékenyítő világosságot terjeszteni.

Hirtelen halál. A ngyal József, a rimaszombati m. kir. építészeti hivatal buzgó tagja, kiváló szakember Köviben, hol mérnöki munkákat teljesített, tegnap reggel 8 órakor elhunyt. A boldogultat tegnapelőtt este szélhűdés érta, mely az alig 38 éves férfit megölte. Halálát nejen és kised gyermekén kívül a tisztelők és barátok egész serege gyászolja. Legyen nyugalma esendes és zavartalan!

Halálozás. Benyo József rimaszombati derék polgár e hó 7-ikén rövid szenvedés után 62 éves korában elhunyt. Egykor társadalmi tevékenysége, őszinte barátsága és vendégszeretete széleskörben ismeretes volt. Kiváló előszeretettel viseltetett dalárdánk iránt, melynek buzgó működő tagja volt. S a dalszerelme fedlettete vele a haláltusa kinjait is, mert midőn a végkiздеlem beállott, az öntudattól felszabadult képzelet oda helyezte a miskolci dalárünnepély versenypadjára s a versenytárb elmondása közben távozott el a lélek testéből. A dalárda elhunyt tagjának koporsójára díszes koszorút helyeztet. Temetése ma délután 3 órakor lesz. Legyen áldott emlékezete!

Öngyilkosság. Biaczovszky Ede, Biaczovszky Károly helybeli kéményseprő fia, folyó hó 7-én délelőtt 9 órakor szíven lötte magát. Öngyilkosságának oka az volt állítólag, hogy azt, kit szívének egész bensejével imádott, övé nem lehetett. A szerencsétlen ifjú évek óta buzgó tagja volt a rimaszombati tizoltó testületnek s az iparos segédek önképző egyletének s mindkettő díszes koszorút helyeztet elismerése gyanánt koporsójára. — Temetése ma délután 4 órakor lesz. — Nyugodjanak békén porai!

Sajó-Gömörön azon díszes oltárképet, melyet Plachy Ferencz festett, e hó 11-ikén fogják ünnepélyesen leleplezni és felszentelni.

Halottak ünnepe. Mint minden évben, úgy ez idén is tömegesen látogatta közönségünk a temető kertét e hó 2-án estve, a halottak emlékének szánt ünnepen. Főleg az újabb temetőben virágok, lobogó lángok borítottak majdnem minden sirt, valóban megbató dicséretes szokása ama kegyeletnek, mely egy évben legalább egyszer eljő ide felkeresni a hantokat, hogy azokon az elveszített emlékének, szeretete jeleül virágokkal, fénynyel áldozzon. E czél vezette a szerető barátok, ama szerény csoportját is, mely Losonezról hozta el koszoruját, hogy szívetrázó gyász dalok között tehesse le a pályatárs, a tavaly elhunyt szépművekre jogosított, tanító képezdei növendék Farkas Béla sírjára. — Mint értesülünk, ez órában a jánosii temető is ragyogóan lett kivilágítva, koszorúkkal feldiszitve, s az ünneplés hangulatát még emelkedettebbé tette az ottani dalárda szabatosan elmondott énekeivel, és kellemondanunk, hogy ilyen alkalommal feltétlenül méltánylandó egy erkölcsi testület közreműködése, mely általában hivatva van emberi érzelmeink nemesítésére még ott is hatni, a hol az élőkre csak fájdalmas emlékek jelei várnak.

Tüvész sujtotta f. hó 3-án Nagyveszverés, 4-én Kisveszverés megyebeli községeket, hol több ház és gazdasági épület hamvadt el; ezek között az árvek épületei biztositva voltak. A tűz keletkezésének oka eddig ismeretlen.

Az építő iparosok téli tanfolyamára az állami közép-iptanodában (Budapest, VIII. kerület, Bodzafa-uteza 28 sz.) a tanulók még november hó 16-ig felvétetnek.

CSARNOK.

Az anya.

Dumas Sándor után Br. Nyáry László.

Gyermeke bölcsője mellett ült az anya. Csak reá kellett nézni, amonnal lehetett arczáról olvasni, hogy a legkínzóbb fájdalommal küzdök.

A gyermek halálápadt vála, szeméi lezárva, nehezen szedé a lélegzetet és minden lehellete nehézkes vála, mintha sóhajtoznék.

Az anya remegett, látva gyermeke közelgő halálát, csaknem szótalan, kétségbeesett levertséggel nézé a szegény kis teremtet.

Háromszor kopogtattak az ajtón.

— Szabad, — szóla az anyá.

Amint kinyitott és ismét bezárult a szoba ajtaja s mivel semmi lépés zaja sem hallatszék, hátratekinte.

Ekkor észrevehé, hogy egy öreg közelg felé, félg pokróczba burkolözva.

Szomorú silány öltözet volt ez, mert neki nem vála más. A tél nagyon hideg volt; az ablakok befagyva, bezuzmarázva voltak, tiz foknyi hideg volt, a szél pedig csak úgy metszé az ember arczát. Az öreg meztaláb vála; bizonyosan azért, nehogy lépéseivel zajt okozzon.

Mivel az öreg reszketett a hideg miatt és mivel otllette óta a gyermek mélyebben aluvék, az anya felkelt és tüzet gerjesztett a kandallóban. Az öreg az anya helyére telepedé és elkezdé ringatni a gyermeket, ismeretlen nyelven egy szomorú dalra kezdé.

— Ugye megmentem őt, — szóla az anya sötét tekiütött vendégéhez.

Emez bölintott fejével, mely se igánt, se nemet nem jelenté és ajkán vála különös mosoly ült.

Az anya lesüté szeméit, nagy könyeseppek gördültek arczára, egész elesüggedet. Már három napja és három éje, hogy se aludt, se evett. Homloka nehézkessé lön, akarata ellenére egy pillanatilg elszenderedett; de majd álmából felrezenne, csaknem megfagyott. Az öreg nem vála többé ott.

— Hát hová lett az öreg! — kiáltá. És felszökve a bölcsőhöz rohant.

A bölcső üres vála.

Az öreg magával vivé a gyermeket.

E pillanatilg egy a szegletbe akasztott régi óra megindult és ólom sulya leereszkedett egész a földig s az óra keyegése megállá.

Az anya kiáltozva rohant ki a házból.

— Gyermekemet! Ki látta gyermekemet? Egy hosszú fekete ruhás nő, a ki az utcán a házzal szemben állott a hában, szóla:

— Gondatlan anya! beocsátád a halált, hogy gyermekedet elaltassa, a helyett, hogy elülted volna. Te elszenderedél, míg ő ott bent volt; ő csak arra várt, míg te szemeidet behunyod, ekkor vivé el gyermekedet. Láttam őt gyorsan futni vele, karjaiba rejtve őt. Oly gyorsan ment mint a szél; pedig a mit a halál elragad szerencsétlen anya, sohase hozza azt vissza.

— Oh csak az utat mond meg a merre ment és én hiszem, hogy megtalálom őt.

— Azt a legkönnyebben megtehetem, — szóla a fekete ruhás hölgy, de mielőtt ezt tenném, dalold el nekem mindazon dalt, a melyet dalolgtál gyermeked bölcsője mellett. Én az éj vagyok és én láttam hullani könnyeidet, midőn te azokat dallád.

Mind eldalolom az elsőtől az utolsóig — szóla az anya — hanem majd máskor, majd később; most megyek, hogy utóljárem s megkeressem gyermekemet.

Az éj azonban néma és hajthatatlan maradt; a szegény anya ekkor kezeit tördelve, eldalola előtte minden dalt, melyet gyermekének dalolt volt; sok volt a dal, de könnyei még ki-meríthetlenebbek valának.

Midőn az utolsó dalt dallá és a midőn hangja a legfájdalmasabb zokogásba oltad, szóla az éj hozzá:

— Menj egyenesen a sötét ciprus erdő felé, oda láttam a halált verni gyermekeddel.

Az anya oda futott, de az erdő közepén az ut kétfelé ágazott. Megállta, nem tudván merre vegye útját, jobbra, avagy balra?

A két ut szegletén állott egy túskebokor, se levél, se virág nem vala rajta, mert tél volt; zuzmarával vala fedve és mindenik ágán jégesapok süggének.

— Nem láttad a halált erre menni gyermekemmel? — kérde az anya a bokortól.

— Igen — válaszolá a eserje — de nem fogom megmondani, hogy merre ment, míg fel nem melegítesz kebleden, mert látod esupa jégesap vagyok.

Ekkor az anya ellemondás nélkül térdre esék és keblére boritá a bokrocskát, hogy kiengedjen; a tövisek mellébe hatoltak és a vér nagy cseppekben hullá alá.

De amint az anya keble szétépetett, s a vér folyt belőle, elereszté a bokrocskát; ez egy galagonya bokor volt, szép zöld és szép pirosas levelecskéikkel, fölmelengeté azt az anyai szív!

És a bokor megmutatá neki az utat ekkor, hogy merre menjen.

Futva indult meg és így ért el egy nagy tó széléhez, a melyen se hajó, se csónak nem leuge; a tó kezdett befagyani, s nem leheté átevezni rajta, sőt lábbal se leheté rajta keresztül hatolni.

Egyelőre lehetetlennek látszék, hogy e gyászba borult anya átkelhesen rajta.

Térdre borula, remélve, hogy a jó Isten érette esodát teend.

— Ne várj lehetetlent — szóla a tó szelleme, fehér fejét a tó tükre fölé emelve. Meglátjuk majd, ha vajjon ezélt érhetünk-e? Én gyöngyöket szeretek szedegetni, a te szemeid pedig ragyogóbbak, mint a minőt csak láttam valaha; akarsz-e sirni anyai könnyet vízembe, míg szemeid egészen belefolynak? Mert akkor könnyeid gyöngyökké válnak, szemeid pedig gyémántokká. Akkor átvizlek téged a másik partra, a nagy meleg növényházba, a hol a halál lakik, a hol ápolja a fákat, a virágokat, a melyhez mindeikhez egy-egy emberi élet van kötve.

— Oh csak ezt akarod? — szóla a szegény kétségbeesett, oda adok neked mindent, mindent, csakhogy gyermekemhez jussak: És sirt, sirt annyit, hogy szemeiben nem marada több köny, gyöngyökké váltak azok, és a tóba hullva, gyémántokká lőnek.

Ekkor a tó szelleme kitará karjait a vízből, megfogá őt és egy pillanat alatt a tó másik szélére helyezé.

Azután a partra téve őt, a hol az elővirágok palotája állott.

Ez roppant nagy palota volt, egészen üvegből, több mértföldnyi hosszú, télen enyhén melegítve, szemmel nem látható fűtők által, nyárban a nap melegíté.

A szegény anya nem láthatta, mivel nem voltak szemei. Keresgélte tapogatva mindaddig, míg a bejáratra rátalált; de a bejáratnál ott álla a palota ör.

— Mit keressz itt? — szóla az ör.

— Oh ez egy nő! — szóla az anya, ő könyörülend rajtam. Ezután folytatá az ismeretlen nőhöz:

— Én a halálhoz jöttem, kis gyermekemet elvivé tőlem — szóla.

— Hogy tudtál ide jutni, és ki segített neked? — kérde az öreg nő.

— A jó Isten, — szóla az anya. Ő könyörült rajtam, Te is, ugy-e te is könyörülni fogsz rajtam és megfogod mondani, hogy hol találhatom meg gyermekemet.

— Nem ösmerem, — szóla az öreg asszony, te pedig, nem láthatod őt. Sok virág és fa pusztult el az éjjel. A halál mindjárt visszajő, hogy visszaültesse azokat; mert te nem tudod, hogy minden emberi teremtménynek megvan a maga fája, vagy életvirága szervezet szerint. Ugy néznek ki, mint minden más növények, hanem ezeknek szívök van és e szív mindég ver, mert midőn az emberek nem élnek, többé a földön, élnek az égben. És a gyermekek szivei is úgy dobognak, mint a felnőtteké, talán ha érintenéd, ráismernél dobbanásáról a tiedre.

— Oh igen, igen, — szóla az anya, fel fogom ismerni őt, azt bizonyosan tudom.

— Hány éves volt gyermeked?

— Egy éves; hat hét óta mosolyga, s csak tegnap este kezdé mondogatni a mama szót legelőször.

— Most beviszlek az egy éves gyermekek termébe; de mivel ajándékozol meg engemet?

— Mit adjak még? kérde az anya. Nincs semmim látod; de ha azt akarod, hogy meztláb elmenjek a világ végére, hát elfogok menni.

— Nekem a világ végén nincs semmi keresni valóm, szóla ridegen az öreg asszony, de ha ideadod hosszú, szép fekete hajadat, szürke hajamért cserébe, megteszem amit kívánsz.

— Csak ezt kéred? szóla a szerencsétlen anya. Oh nesze, vedd el.

És átadá neki hosszú, szép fekete haját, és átvette cserébe az öreg asszony szürke haját.

Erre bemenének a halál meleg, nagy növényházába, a hol virágok, növények, fák, eserjék rendben állottak és koruk szerint megjegyezve valának.

Voltak ott jácintok üveg harangok alatt, vízi növények, víz-medenceze felületén uszva, némelyek üde frisseségiek, mások betegesek, felhervadótak, vízi kigyók tekergőztek ezekre és fekete rákok kapaszkodtak ágaikba. Voltak ott pompás pálma fák, óriási tölgyek, platánok, rettentő nagy iharfák, hanga növények, virágzó kakukkfűvek.

Minden fának, minden növénynek, fűnek, fűszálnak, meg volt a maga neve, és egy-egy emberi életet képviselt mind. Némelyek Európában, mások Afrikában, emezek Chinában, amazok Grönlandban. Voltak ott nagy fák kis ládába ültetve, melyek nyílólében valának, szűkhelyre szorítkozva. Voltak szinte nagyon kis növények, tágas nagy edényekben, tiszter is nagyobbban mint aminőre szükségök lenne. A nagyon szük ládák képviselték a szegényeket, a nagyok a gazdagokat.

Végre a szegény anya eljutott a gyermekek termébe.

— Ez az, — szóla az öreg asszony.

Ekkor az anya hallgatni kezdé a szívek dobbanását és tapogató a dobogó szíveket.

Kezét sokszor tevegeté a szegény kis lény keblére kit a a halál rabla el, hogy felösmerje e szív dobbanásából, szíve választottját, anyai millió más szív dobbanása között.

— Ez az! ez az! kiálta az anya kiterjesztvén karjait egy kis kaktusz felé, mely egészen betegesen elfonnyadva hajlott alá.

— Ne nyulj gyermeked virágához, szóla az öreg asszony, hanem ülj le ide mellé.

Minden pillanatban várom a halált és hogy ha eljő, ne engedd kitépni e növényt, hanem ijessz rá, ha mégis akarná, mond, hogy te is ugy teszesz a másik két virággal; ekkor megszeppen; mert egy növény, egy virág vagy egy fa kitépéséhez is az Isten rendelete kell, neki pedig számolni kell Isten előtt minden embert képviselő növényről.

— Ah! Istenem, szóla az anya, de miért fázom én így.

— Most lépett be a halál, szóla az öreg asszony; maradj ott és ne feledd amit mondek.

Erre az öreg asszony eliramodék.

Amint a halál közeledett, az anya mindég jobban érzé a hideget.

Nem láthatá őt, de mégis kitalálá, hogy ott áll mellette.

— Mikép találhattad meg ide az utat? kérde a halál; hogyan juthatál fökent előttem ide?

— Ugy, hogy anya vagyok! volt erre a válasz.

A halál pedig kiterjeszté kegyetlen kezét, a kis kaktusz felé; de az anya karjaival fedé el, oly erővel és anyai elővigyázattal, hogy egy levelekjének se lön bántódása.

Ekkor a halál ráhelle az anya kezére és úgy érzé, mintha a lehellet egy hideg márvány ajakról jönne.

Izmai merevekké lőnek, s karjai minden erő és melegség nélkül estek alá a növényről.

— Szerencsétlen te velem nem daczolhatsz, szóla a halál.

— Én nem; hanem a jó Isten igen, válaszolá az anya.

— Én csak azt teljesítem, amit ő nekem parancsol, viszonozá a halál. Én az ő kertésze vagyok, én ápolom a fákat, a virágokat, melyeket ő a földön ültetett, én ültetem át a nagy paradiesom kertbe.

— Add vissza hát gyermekemet, rimázkodék az anya, sirva, könyörögve: vagy saját fiamat ragadom ki az övével együtt.

— Lehetetlen, szóla a halál, neked még 30 esztendőnél több éveid vannak.

— Harminez évnél több! kiálta a kétségbeesett anya, hát ugyan mit akarsz kegyetlen, mit tegyek én e 30 év alatt? Add azokat más boldogabb anyának, mint én adtam véretem a túskebokornak, szemeimet a tónak, hajamat az öreg asszonynak.

— Nem lehet, szóla a halál, ez az Isten rendelete, és én rajta semmit sem változtathatok.

— Jól van tehát, szóla az anya, akkor rajtunk kettőnkön a sor. Tudd meg kegyetlen halál, ha csak hozzányulsz is gyermekem életnövényéhez, ezen virágokat mind kitépem.

Es kezével két fiatal fuksziát ragada meg.

— Kine tépd ezeket a virágokat, kiálta rá a halál. Azt mondogd, hogy te szerencsétlen vagy, és mégis egy másik anyát még szerencsétlenebbé akarsz tenni mint te vagy; mert ez a két fukszia két ikertestvér.

— Oh! szóla a szegény anya.

Es elengedé a két virágot.

Csend állott be, mely alatt úgy látszék, mintha a halál szánalomra gerjedt volna.

— Nesze, fogjad, szóla a halál, átnyujtván az anyának két szép gyémántot. itt vannak szemeid: a tavon jöven keresztül, kihalasztam ezeket, vedd vissza; ezek szebbek és ragyogóbbak, mint valaha voltak. Visszaadom ezeket neked: nézz ezekkel e mély forrásba, mely mellettod folydogál. Megmondom neked nevének annak a két virágnak, melyet te kitépni akarál, és te ezen két gyermeknek ott fogod látni egész jövőjét, egész élete folyását. Tudni fogod akkor, hogy mit romboltál volna szét; megfogod látni, hogy mit tettél volna semmivé.

Es visszavevén szemeit, az anya belenéze a forrásba.

Pompás látvány volt nézni, mily áldásos boldog jövő vala alkotva e két teremtsé részére, a melyet ő majd megsemmisít. Eletök boldog örömben folydogált áldás között.

— Ah! szóla az anya, kezével elfedve szemeit, — majd nagy bünt követtem el.

— No nézd csak tovább, szóla a halál.

A két fukszia eünt, és helyökön látszék egy kis kaktusz, mely egy gyermek alakká változék; majd a gyermek nagyobbodék, és égő vágyakkal teljes ifjúvá lőu, látszának könyvei, hevessége és kétségbeesése. Végre öngyilkossá lön.

— Ah! Istenem ki volt ez? kérde az anya.

— Ez gyermeked volt, válaszolá a halál.

A szegény anya sikoltva a földre rogyott. Azután egy pillanat elteltével kezét az égre emelé:

— Oh! Istenem, szóla, ha elvetted, tartsd magadnál őt.

A halál erre kiterjeszté karját a kis kaktusz felé.

De az anya feltartóztatá karját egyik kezével, s a mássikkal visszaadá ismét két szemét.

— Várj, szóla, hogy ne lássam őt meghalni. A szegény anya még 50 évig élt vakon, de nyugodtant Isten a gyermekét az angyalok sorába helyezé; az anyá, pedig a vértanuk közé.

Hivatalos közlemények.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

832. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék területén levő rozsnóyi kir. járásbírósnál üresedésbe jött 600 frt évi fizetés és 100 frt lakpénzzel javadalmazott II-od osztályu segéd telekkönyvvezetői állomásra a nagyméltóságú m. k. igazságügyminiszter urnak folyó év november hó 2-án 2941/I. m. E. 84. szám alatt kelt engedélye alapján pályázat hirdettetik. Felhivatnak ennél fogva a pályázni kívánók, hogy szabályszerűen belégyeztessék a közzétett felszerelt folyamódványukat, melyben az életkor, eddig viselt hivatal és a hivatalos nyelven kívül a tót és németnyelv ismeret is okmányilag igazolandók. — ezen pályázat a hivatalos lapban 3 ik közzétételétől számítandó 4 hét alatt az ügyv. szab. 5. §-a értelmében ezen kir. törvényszéki elnökségnél annál bizonyosabban nyujtsák be, mert ellenesetben a folyamódványok figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1884. évi november hó 6.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: Bodor István.

Nyilttér.*)

10. Orvosaink által megpróbálva s ajánlva.

Dr. Kruck gyakorló orvos Limanowában (Galiczia) Brandt R. svájci labdacsaíró ezt írja: „Kérem küldjön ön rögtön három doboz svájci labdaesot, a kísérletül küldött labdaesok a legjobb hatásuaknak bizonyultak.“

Dr. Preu József gyakorló orvos Eppauban, Botzen mellett (Tirol) ezt írja: „Mivel az ön svájci labdacsaíró különféle betegségekben, veszélyes bonyodalmak legyőzésére kitűnő szolgálatot tettek s a kísérletül küldöttket teljes elismerésemre méltóknak találtam: kérem legyen szives újból három dobozzal küldeni.“

Brandt R. gyógyszerész svájci labdaesai minden magyarországi gyógyszerárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr.

A vételnél ügyelni kell arra, hogy minden dobozon rajta van-e a fehér kereszt vörös mezőben s Brandt R. névaláírása.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Hirdetmény.

Alólírottnál Rimaszombatban, a főtéren levő saját házában, hol eddig a főmérés volt, a legkiválóbb asztali és másnemű borok, mindenféle szesz és eczet, folyó évi november hó 1-ső napjától, a legjutányosabb áron **nagyban** kapható.

Rimaszombat, 1884. október 30.

Weisz Károly.

Eladó birtok.

Mikolcsányban, Gömörmegyében a Jolsva- és Murányvölgyén, egy jól rendezett s gazdasági épületekkel, igavonó és tenyészmarha állománnyal teljesen felszerelt birtok, mely áll 89 hold és 918 négyszögöl szántóföldből, 38 hold és 576 négyszögöl rétből, 56 hold és 87 négyszögöl erdő s legelőből, végre 5 hold és 816 négyszögöl belsőségből, szabadkézből eladó. A feltételek Mikolcsányban alantirt tulajdonosnál megtekinthetők.

Maklár István,

tulajdonos.

2-2

Hirdetmény.

4892. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Péter András végrehajtónak Perjessy-Szabó András végrehajtást szenvedő elleni 88 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Szutor községben fekvő a szutori 62. sz. tjtben foglalt 1/4-ed rész urbéri telekből Perjési Szabó Andrást illető felérésre az árverést 586 frtban ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi december hó 30-ik napján d. e. 10 órakor Szutor községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becslésének 10%-át vagyis 58 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. sz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. sz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1884. évi október hó 7-én.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

A m. kir. debreczeni méntelep Eperjes, Debreczen, Turia-Remete és Rimaszombat osztályainál elhelyezett katonai legénység részére 1885. év január hó 1-től, 1884. évi október hó végeig szükségletű kenyér biztosítása végett.

Folyó év december hó 4-én d. e. 10 órakor az itteni méntelep számlójában, írásbeli zártajánlati árlejtés fog tartatni.

A szükséglet a fentebbi időszakra minden egyes osztály részére körülbelül 18,000 adag a 840 grammos kenyér.

A kenyér az új előírás szerint két adagonként vetélő (cipő) alakban és 1-680 kilogramm súlyban

Vendéglőmegnyitás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó évi **november hó 1-től** Rimaszombatban

a „Huszár“

vendéglőt több évekre hasznosbérbe kivettem. Midőn ezt tudomásra hozni szerencsém van, felhívom mindazok figyelmét, kik a jó és izletes ételt, finom italt, pontos kiszolgálást és jutányos árakat kedvelik, szerencsésnek látogatásukkal.

A vidéki utas közönség pedig feltalálhatja a fentiekben kívül még a kényelmes és tisztán bebutorozott szobákat.

Lovak részére jó istálló, széna és zab. Kocsiknak fedett szin.

Magamat a t. városi és vidéki közönség pártfogásába ajánlva maradtam

Teljes tisztelettel
Simon Neitusz,
vendéglős.

3-3

lesz szállítandó, az ajánlat azonban egy 840 grammos adagra teendő.

Az ajánlat minden egyes osztályra külön teendő.

Az ajánlati minta és a többi ajánlati feltételek ugyanazok, melyek a f. évi július hóban közzétett nagy hirdetményben foglaltattak.

Az 50 kros bélyeggel ellátott és az előirt bánatpénzt tartalmazó ajánlatok „a m. kir. méntelep parancsnokság tárgyaló bizottságának“ czimzandók és a fentjelölt napig és óráig vagy személyesen, vagy pedig posta útján nyujtandók be.

A szállítási feltételek a helybeli méntelep számvevő irodájában megtekinthetők.

A debreczeni m. kir. méntelep parancsnoksága.

SZOJKA JÁNOS gazdasági gépjavitó-műhelye. RIMASZOMBAT.

Van szerencsém a t. gazdaközönségnek gépjavitó műhelyemet szives figyelmébe ajánlani. Felvállalok — jótállás mellett — **mindenféle gépek** javítását. Gőzgépeknél **új tüzfalak, tüzszekevények, új becsövezések, stuczevolások és egész felszereléseket** a legjutányosabb árak mellett.

Vidéken teljesítendő javítások is elfogadtatnak. Ajánlkozom új szivattyus-kutak felállítására, vagy ezeknek javítására stb. stb.

Végül bátorodom még ajánlani gazdagon felszerelt

gazdasági gépraktáramat,

hol mindenféle **kézi- vagy járgányeséplőgépek, rostak, triörök, hármascékek, Howard-féle vashorvák** stb. stb. a legnagyobb választékban — 10%-al olcsóbban mint bárhol vásároltak — kaphatók.

Rimaszombat, 1884. okt. 25-én.

Szojka János, gépész,

Műhely és raktár: temető-utca 20. szám alatti házban.

3-3

Legujabb tudósítás.

Rimaszombat városa és vidéke n. é. közönségével, de különösen tisztelt vevőimmel szemben vélek kötelességet teljesíteni a midőn a téli évad beálltával arról van szerencsém értesíteni, hogy a gyári telepekről vizsztatérve, raktáramat sok oly czikkkel bővíttem, a minőket eddig nem tartottam, nevezetesen:

A legfinomabb nő és úri **prágai keztyűk**, selyem- és előtt **esernyők**, a legdivatosabb női ruhákhoz szükséges **gombok, szalagok, csipkék és rüschek** minden színben és minőségben, a legdivatosabb **Krimmer és bärsony** disz. Jute-, gyapjú és chenille **futó- és sopszönyegek**. **Kész gyermek posztó ruhácskák** stb., mindezen elősorolt czikkék, melyek városunk üzleti forgalmában lézogat pótolnak, nálam gyári áron megszerezhetők.

Rendes czikkeimmel is meglepő eredményeket mutathatok ezuttal fel ugyanúgyra, hogy a legjobb minőségű esik és piquet **barhetek, calmuk, moldon**, kisebb és nagyobb **téli kendők** szintén gyári áron szereshetők nálam be.

Divatraktáromra áttérve jogos önértéssel mondhatom hogy ez valódi különlegességét képezi piacunknak, mert **ruhaszöveteim, flanelleim és nőruha-posztóim** az utolsó divatnak teljesen megfelelők, fekete és szines **ternőkben**, fekete és szines **selymekben** pedig a legjelesebb gyártmányokat tartom raktáron.

Dús raktárt tartok még valódi rumburgi-, creasz- és sziléziai-**vásznakból** $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{4}$ és $\frac{3}{4}$ szélességben. Mindenféle **szines és fehér asztalneműekből**, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$ és $\frac{3}{4}$ szélességű **chiffonból, pamut- és czérna-grádlis és kanavászból**, ugy, hogy ide sorolva még cachemir és gyapjuszatín **paplanaimat**, a legujabb mintájú gobelin- és ripsz **terítő-készleteimet**, a lelegegánsabb **menyaszszyoni kelengyéket** vagyok képes összeállítani.

Nagy **uriszövet** raktárom arra képesit, hogy a lelegegánsabb öltönyök elkészítését a legelőnyösebb áráért vállalhatom fel.

Kiváló nagy raktárt tartok **úri és női fehéreneműekben** és **nyakkendőkben**, gobelin-, ripsz és esinvat-**butorkelmékben** és **pokróczokban**.

Van szerencsém végül a n. é. közönséget raktáram megszemlélésére meghívni és magamat további becses pártfogásába ajánlva maradtam

Rimaszombat, 1884. október 26-án.

Teljes tisztelettel

ENGEL ADOLF.

3-3

A téli időszakra!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására hozni, hogy a mai naptól kezdve **cserencsényi-utcai raktáromon** a legjobb minőségű

kő- és bikkfaszén

nagymennyiségben a következő jutányos árak mellett mindenkor kapható:

Egy métermázsá bikkfaszén 2 frt 50 kr.

Egy „ „ „ „ „ „ — frt 80 kr.

Tíz métermázsá köszénnek egyszerre átvetelénél métermázsáját 75 krba számítom.

A szénnek **hazaszállítatását a vásárlónak költségére** szivesen eszközöltem.

A kicsinybeni eladás 10 krtól kezdődik.

Számos megrendelésért esdve, maradtam a mélyen tisztelt közönségnek kész szolgálja

Rimaszombat, 1884. október 25.

3-3

Hoselitz Salamon.

Jutányos tűzifa.

Alulírottak tisztelettel hozzák Rimaszombat városa és vidéke t. cz. közönségének tudomására, hogy **1884. év október hó 26-tól** a tamásfali erdőn levő legjobb minőségű

galyfának

kubik méterjét **90 krra** szállítottuk le.

Venni szándékozók — az összegnek előleges lefizetése mellett — **Gömöri Ede** urnál jelentkezhetnek.

A fának az erdőből kifuvározása ezentul naponta eszközölhető.

3-3

Steiner és Ungár.

Cséplőgép.

Alsó-Hangony községben egy **jó karban lévő 8 lóerejű gőzgép** és szintén teljesen **jó karban lévő 8 lóerejű cséplő-szekevény** teljes felszereléssel jutányos áron eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek alulirt tulajdonosnál ugyanott.

Tisztelettel

Komár Ferencz,
gépész.

Eladó sertés.

Jánosiban, B. L. birtokosnál, kitünő faj **32 darab kocza- és 2 darab kan-sertés** eladó.

„PHÖNIX“ biztosító-társaság.

Alapított: 1860-ban. — Biztosítéki-alap: 5.000.000 frt.

IGAZGATÓSÁG:

Elnök: **Salm-Reifferscheid Hugó örgróf.**

Alelnök: **Mallmann József lovag.**

Igazgatósági tanácsosok: **Wiesenbergi Klein Ferencz báró, Liebig János báró, Suttaeri Gundacker Károly báró, Herring Ernő báró, Tinti Károly báró, Dr. Hiller Albrecht, Heim Keresztély.**

Vezérigazgató: **Moskovicz Lajos.**

Van szerencsénk a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy a

„PHÖNIX“

biztosító társaság kerületi ügynöksége czég alatt Rimaszombatban képviseletet állítottunk fel, mely működését jövő hó 1-én megkezdí.

Kerületi ügynökségünk képviselete és vezényletével

Szabó és Vékey

urakat biztuk meg.

Midőn kérjük, hogy erről tudomást venni sziveskedjék, maradtunk teljes tisztelettel

Miskolczon, 1884. október hó.

a „Phönix“ biztosító társaság miskolczi vezérügynöksége
Lang. Szombathy.

Fenti hirdetésre való hivatkozással van szerencsénk a helybeli és vidéki n. é. biztosító közönség becses tudomására hozni, hogy hivatalos működésünket üzlethelyiségünkben (főter 11. sz.) f. hó 1-én megkezdttük.

Társaságunk a biztosítás minden ágában elfogad ajánlatokat a legmérsékeltebb díjak mellett. Káraink gyorsan és levonás nélkül fizettetnek ki. A biztosítási üzletre vonatkozó bármely felvilágosítással a legkészségesebben szolgálunk,

Magunkat a n. é. közönség pártfogásába ajánlva vagyunk teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1884. nov. hó.

Szabó és Vékey.

Hirdetmény.

4283. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Pulezner János** végrehajtónak **Molnár Zsuzsanna** mint Molnár János örököse végrehajtást szenvedő elleni 386 frt 34 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Gömör-Panyit községben fekvő a gömör-panyiti 18. szjtben foglalt $\frac{1}{8}$ urb. telekből Molnár Jánost illető felerész jutalékára az árverést 1238 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi november hó 25-ik napján d. e. 10 órakor Gömör-Panyiton a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladotni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 123 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni, Kelt Rimaszombatban, 1884. évi szeptember hó 2-án.

A rimaszombati kir. törvényszék mint könyvi hatóság.
Holló, kir. tszéki elnök.